ՍԱՄՎԵԼ ՀԱՐՈՅԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԳԱՐԱՆ

365 ԵՐԳ

ԱՄԲՈՂՋ ՏԱՐԻՆ ՀԱՅ ԵՐԳԻ ՀԵՏ

ԷԴԻԹ ՊՐԻՆՏ
հրատարակչություն
EDIT PRINT
Publishing House

ՀՈԳԵՎՈՐ ԵՐԳԵՐ, ՏԱՂԵՐ

ԱՆԹԱՌԱՄ ԾԱՂԻԿ

Մովսես Խորենացի

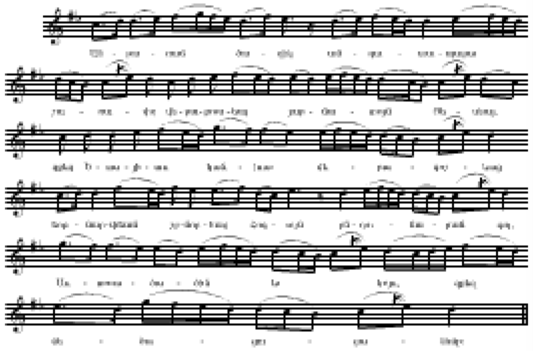

Անթառամ ծաղիկ անդաստապարտ շառաւիղ
Վերաբուսեալ յարմատոյն Յեսեայ.
Զքեզ Եսայիաս կանխաւ վերագոչեաց
Եօթնարփեան շնորհաց Հոգւոյն ընդունարան գոլ,
Աստուածածին եւ կոյս, զքեզ մեծացուցանեմք:

Համեղաճաշակ պտղոյն բանաւոր բարունակ,
Յորմէ կթեցաւ մեզ ողկոյզն անապառ,
Յուրախութիւն տրտմեցելոցն,
Ի ճաշակմանէ ծառոյն գիտութեան,
Արքունի անարատ ամենեքեան, զքեզ մեծացուցանեմք:

Քաղաքարեալ ի մարմնի անարատ վարուք,
Այսօր յառաքելոցն ամփոփեալ վերին ակնարկութեամբն
Վերափոխեցար յարքայութիւն Որդւոյ քո եւ Աստուծոյ մերոյ,
Բարեխօս խոստովանողացս զքեզ մեծացուցանեմք:

ԱՇՈՒՂԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐ

ՍԱՅԱԹ-ՆՈՎԱ

Ամէն սազի մէջըն գոված՝ դուն թամամ տասն իս, քամա՛նչա,
Նաքազ մարդ քիզ չի կանայ տեսնի՝ դուն նըրա պասն իս, քամա՛նչա,
Դա՛ստ արա՝ Է՛լ լաւ օրիրուն էդիվըն հասնիս, քամա՛նչա,
Քիզ ինձնից ո՛վ կանայ խըլի՝ աշուղի բասն իս, քամա՛նչա:

Անգամըդ էրծաթէն պիտի, գըլուխըդ՝ ջավահիր քարած,
Կոթըդ շիրմայէմէն պիտի, փուրըդ՝ սադափով նաղշ արած,
Սիմըդ օսկէն քաշած պիտի, էրկաթըդ՝ փանջարա արած,
Օչով ղիմէթըդ չի գիդի՝ լալ ու ալմասն իս, քամա՛նչա:

Ճիպուտըդ վարաղնած պիտի՝ թաիր ունենայ հազար ռանգով.
Չարըդ ռաշի կուղէն պիտի, վրր դուն խօսիս քաղցըր հանգով.
Շատին զարթուն կու լուսացնիս, շատին կու քընեցնիս բանգով.
Անուշահամ գինով լիքըն՝ դուն օսկէ թասն իս, քամա՛նչա:

Ածողիդ Էրկու կու շինիս, առաջ չայի, դափա գ՛ուզիս.
Կու մեծըրվիս այվընումըն, պարապ վախտի ռափա գ՛ուզիս.
Ցիփ վիր գուքաս մէջլիսումըն՝ քաղցըր զօղ ու սափա գ՛ուզիս,
Բոլորքըդ գօզալնիր շարած՝ մէջլիսի կէսն իս, քամա՛նչա:

Շատ տըխուր սիրտ կու խընդացնիս, կու կըտրիս հիվընդի դողըն,
Ցիփ քաղցըր ձայնըդ վիր կ՛օնիս՝ բաց կու՛լի հիդըդ խաղողըն.
Խալխին էս իլթիմազն արա՝ ասին. «Մայրի քու ածողըն»:
Քանի սաղ է Սայաթ-Նովէն, շատ բան կու տեսնիս, քամա՛նչա:

ՋԻՎԱՆԻ

ԱԶԳ ԻՄ

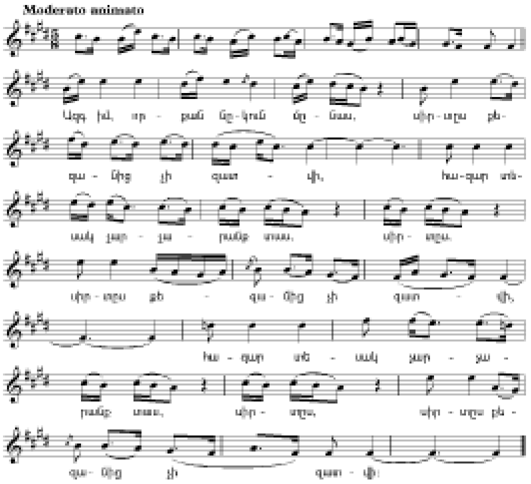

Ազգ իմ, որքան նկուն մնաս,
Սիրտս քեզանից չի զատվի,
Հազար տեսակ չարչարանք տաս,
Սիրտս քեզանից չի զատվի:

Քեզ չեմ մոռանա հավիտյան,
Հարազատ մա՛յր իմ Հայաստան,
Թեկուզ դրախտն էլ ինձի տան,
Սիրտս քեզանից չի զատվի:

Քեզանով եմ ես երջանիկ,
Իմ սիրելի՛, իմ անուշի՛կ,
Ծոցիդ մեջը հանգչիմ, մայրի՛կ,
Սիրտս քեզանից չի զատվի:

Զիվանին եմ, քեզ բարեկամ,
Քանի ողջ եմ, ամենայն ժամ,
Հնդկաստանին էլ տեր դառնամ,
Սիրտս քեզանից չի զատվի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԿԱԶՄՈՂԻ ԿՈՂՄԻՑ 3

ՀՈԳԵՎՈՐ ԵՐԳԵՐ, ՏԱՂԵՐ

ԱՆԿԱՆԻՄ ԱՌԱՋԻ ՔՈ - *Մեսրոպ Մաշտոց* 5
ԱՆԹԱՌԱՄ ԾԱՂԻԿ - *Մովսես Խորենացի* 6
ԷՋ ՄԻԱԾԻՆՆ Ի ՀՕՐԷ - *Սահակ Ձորափորեցի* 7
ՄԵՂԵԴԻ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ - *Գրիգոր Նարեկացի* 8
ԱՌԱՒՕՏ ԼՈՒՍՈՅ - *Ներսես Շնորհալի* 9
ՆՈՐԱՀՐԱՇ ՊՍԱԿԱՒՈՐ - *Ներսես Շնորհալի* 10
ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԽՈՐԻՆ 11
ՈՒ՞Ր ԵՍ, ՄԱՅՐ ԻՄ 12
ՍՈՒՐԲ, ՍՈՒՐԲ 14
ՀԱՅՐ ՄԵՐ - *Մակար Եկմալյան* 15

ԱՇՈՒՂԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐ
ԱՇՈՒՂՆԵՐ XVII-XIX ԴԴ

ՎՐԱՍՏԱՆԱ ԳՅՈԶԱԼՆԵՐԻՆ - *Նաղաշ Հովնաթան* 18
Ի ՆՆՋՄԱՆԷԴ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ - *Պաղտասար Դպիր* 20
ԻՄ ՍՐՏԻՆ ԱՂ ԵՍ ԱՐԵԼ - *Գյուրջի Նավե* 22
ԳԱՐՈՒՆՔՆԵՐԸ - *Միսկին Բուրջի* 24
ԱՅԳԵՊԱՆ - *Շիրին* 26
ՍԻՐԱՀԱՐ ԿԱՆԻ - *Սազայի* 28
ՋԱՅՆ ՏՈՒՐ, ՈՎ ՖԻԴԱ - *Սազայի* 29
ԿԵՐԹԱՄ - *Մահուբի Գալոց* 30
ԱՐԱԲՈՅԻ ԵՐԳԸ - *Ֆահրատ* 31
ՎԵՐՔԵՐՈՎ ԼԻ - *Ֆահրատ* 32
ՎԱՐԴ ԿՈՇԻԿՍ - *Ֆիգանի* 34
ՔԵՌԻ - *Միջազ* 36
ԿՌՈՒՆԿ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ - *Միջազ* 38

ՍԱՅԱԹ-ՆՈՎԱ

ԱՄԵՆ ՍԱԶԻ ՄԵՋԸՆ ԳՈՎԱԾ 40
ԱՇԽԱՐՀՍ ՄԷ ՓԱՆՋԱՐԱ Է 42
ԱՇԽԱՐՀՈՒՄՍ ԱԽ ՉԻՄ ՔԱՇԻ 44

ԴՈՒ, ԳՈՒԼՈՒԼՄԱՆԻ ՆՄԱՆ ԵՍ - *Մկրտիչ Թախմազյան* 172
ՅԱՐ, ԱՐԻ - *Ռազմիկ* 174
ԱՐԵՎ ԵՍ ԴՈՒ ԻՆՁ ՀԱՄԱՐ - *Բագրատ* 176
ՀԱՅ ԱՂՋԻԿ - *Ծովյան* 178
ՆՈՐԻՑ ԳԱՐՈՒՆ ԵԿԱՎ - *Չաքարյան* 180
ԱԼԱՇԿԵՐՏ - *Արամ* 181
ՀԱՅՈՑ ԱՂՈՒՆԱԿ - *Հայրիկ Ղազարյան* 182
ՄԵՐ ԱՂՋԻԿՆ ՈՒ ՏՂԱՆ - *Հայրիկ Ղազարյան* 184
ՍԵԲԱՍՏԱՑԻ ՄՈՒՐԱԴԻ ԵՐԳԸ - *Հայրիկ Ղազարյան* 186
ԱՆՑՆԻՆՔ ՍԱՍՈՒՆ - *Ռազմար* 188
ԴՐՈ - *Գևորգ* 190
ՄԱՅՐԱՄՈՒՏ ԻՋԱՎ - *Գևորգ* 192
ԳԵՏԱՇԵՆ - *Հայկազուն* 194
ՀԱՅԵՐ, ՄԻԱՑԵՔ - *Հայկազուն* 196
ՊԻՏԻ ԳՆԱՆՔ - *Հայկազուն* 198

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՔՆԱՐ

ԳԵՂՋԿԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐ, ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ԵՐԳԵՐ

ԱԽ, ԻՆՉ ԼԱՎ ԵՆ - *Հովհաննես Թումանյան* 200
ԱԽԹԱՄԱՐ 201
ԱՆՈՒՐ - *Համբարձում Պերպերյան* 202
ԱՌԱՔԵԼ, ՄՈՒՇԵՂ 203
ԱՌ ՀԱՅԱՍՏԱՆ - *Գարեգին Երամյան* 204
ԱՐԱՋՆ ԵԿԱՎ - *Մշակումը՝ Ստեփան Դեմուրյանի* 206
ԱՐԴՅՈՔ ՈՎՔԵ՞Ր ԵՆ - *Մշակումը՝ Արեգ Լուսինյանի* 207
ԱՐԻ, ԻՄ ՍՈԽԱԿ 208
ԱՐԾՎԻ ՍԵՐԸ - *Դանիել Ղազարյան* 210
ԱՐՇԱԼՈՒՅՍԸ ՆՈՐԵՆ ԲԱՑՎԱՎ 212
ԲԱՐԴԻՆԵՐԻ ՓՈՒՐՎԱԿՈՒՄ 213
ԲԱՐԻ ԼՈՒՍՈ ԱՍՏՂ ԵՐԵՎԱՑ 214
ԲԻՆԳՅՈԼ 215
ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ 216
ԳԻՆԻ ԼԻՑ 217
ԳԼԳԼԱԼԵՆ ՋՈՒՐՆ Է ԻՋՆՈՒՄ 218
ԴԼԵ՜ ՅԱՄԱՆ 219
ԵՂԲԱՅՐ ԵՆՔ ՄԵՔ - *Ծուցինի, Մշակումը՝ Հարություն Սիմոնյանի* 220
ԵՐԱԶ 222

ՄԵՐ ՍԻՐԵԼԻ ԵՐԵՎԱՆ - *Առնո Բաբաջանյան* 428
ՄԻԱՅՆ ՔԵԶ ՀԱՄԱՐ - *Առնո Բաբաջանյան* 430
ՄԻ ՍԻՐՏ ՈՒՆԵՄ - *Դանիել Ղազարյան* 432
ՅԱՍԱՄԱՆԻ ԾԱՌԻ ՏԱԿ - *Ալեքսեյ Հեքիմյան* 433
ՈՐՏԵ՞Ղ ԳՏՆԵՄ ՔԵԶ - *Խաչատուր Ավետիսյան* 434
ՉՔՆԱՂ ԵՐԱԶ - *Առնո Բաբաջանյան* 436
ՊԱՏԱՀԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ - *Ալեքսեյ Հեքիմյան* 438
ՋԱ՜Ն ԵՐԵՎԱՆ - *Արտեմի Այվազյան* 440
ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏ - *Էդգար Հովհաննիսյան* 442
ՍԵՎ ԱՉԵՐ - *Արմեն Տիգրանյան* 443
ՍԵՐԸ ՉԻ ԾԵՐԱՆՈՒՄ - *Կոնստանտին Օրբելյան* 444
ՍԵՐՍ ԳԱՂՏՆԻ ԹՈՂ ՄՆԱ - *Վլադիլեն Բալյան* 445
ՍԻՐԵԼԻՍ - *Արմեն Մանդակունյան* 446
ՍԻՐՈ ԳԻՇԵՐ - *Խաչատուր Ավետիսյան* 448
ՍԻՐՈ ԵՐԳ - *Առնո Բաբաջանյան* 450
ՍԻՐՈ ԺԱՄԵՐ - *Արամ Սաթյան* 452
ՍԻՐՈ ՀԱՄԱԿ - *Ալեքսանդր Աճեմյան* 454
ՍԻՐՈ ՄԵՂԵԴԻ - *Ստեփան Ջրբաշյան* 456
ՍԻՐՈՒՍ ԿԱՊԱՍԵՄ - *Խաչատուր Ավետիսյան* 458
ՎԱՐԴԸ - *Ռոմանոս Մելիքյան* 460
ՔԱՐԱՎԱՆ - *Արտեմի Այվազյան* 462
ՔՆԱՐԱԿԱՆ - *Ստեփան Ջրբաշյան* 463
ՔՈ ԱՉՔԵՐԸ ԻՆՁ ՀԵՏ ԵՆ - *Ալեքսեյ Հեքիմյան* 464
ՔՈՒՅՐ ԻՄ ՆԱԶԵԼԻ - *Դանիել Ղազարյան* 465

ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԿՈՄՊՈԶԻՏՈՐՆԵՐ, ԻՆՔՆՈՒՍ ԵՐԳԱՀԱՆՆԵՐ

ԱԽՊԵՐՍ ՈՒ ԵՍ - *Աշոտ Բեգոյան* 467
ԱՅԼ ԱՉԵՐ - *Էդուարդ Թումանյան* 468
ԱՅՆ ԳԻՇԵՐ - *Հասմիկ Մանասերյան* 469
ԲԱՅՑ ԴՈՒ - *Վազգեն Նազարյան* 470
ԳԱԶԵԼ ԵՐԵՎԱՆԻՆ - *Հայկ Մանասյան* 472
ԳԱՐՈՒՆ Է ԲԱՑՎԵԼ - *Ջիվան Չիլինգարյան* 474
ԴՈՒ ԱՆՄԵՂ ԵՍ - *Հրանտ Ենգիբարյան* 475
ԴՈՒ ՀԵՌԱՑԱՐ - *Սասուն Պասկևիչյան* 476
ԵՎ ԱՅՍ ԳԻՇԵՐ - *Սուսաննա Կարապետյան* 478
ԵՐԳ ԳԻՆՈՒ ՄԱՍԻՆ - *Հրանտ Թոխատյան* 479